

VERMOGENSPLANNING VIA MAATSCHAP EN BEHEERSVOLMACHT

Vermogensplanning via maatschap en beheersvolmacht

Mark DELBOO
Ariadne VAN DEN BROECK

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Vermogensplanning via maatschap en beheersvolmacht
Mark Delboo en Ariadne Van den Broeck

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1154-0
D/2020/7849/136
NUR 822
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsignngraphics.be
Omslagbeeld: Danny Juchtmans

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

VOORWOORD

In het steeds veranderende landschap van vermogensplanning is de maatschap een vaste waarde. Nog steeds is zij een bijzonder geschikt instrument om de overgang van het vermogen van de ene naar de andere generatie te structureren en te verzachten. De laatste jaren heeft deze vennootschap nochtans wel wat stormen moeten doorstaan, die haar zowel inhoudelijk als qua uiterlijk hebben getransformeerd. Heel even leek zij dan te wankelen op haar voetstuk, maar haar evenwicht heeft zij nooit verloren.

En laat het net dat zijn waar het bij de maatschap om gaat: evenwicht. Evenwicht tussen de wensen van de (groot)ouders en die van de (klein)kinderen; evenwicht tussen het verlangen naar controle, soms zelfs wat angst om los te laten, en de argwaan van de fiscus. Een maatschap is maatwerk, dat is een feit.

Deze evenwichtsoefeningen zijn niet evident en zijn doorheen de jaren alleen maar complexer geworden. Met dit boek willen wij u als lezer daarom een praktische en toegankelijke gids aanreiken, die u kan gebruiken als leidraad voor de opmaak van de statuten van de maatschap en de bijhorende schenkingsakte. Verschillende advocaten van het kantoor DELBOO hebben bijgedragen tot de totstandkoming ervan, waarvoor onze oprechte dank. Zowel de vermogende particulier zelf als diegenen die hem begeleiden in zijn vermogensplanning zullen in dit boek hun gading vinden.

Onze analyses en aanbevelingen blijven echter niet beperkt tot de maatschap. Terwijl zij haar veldslagen moest leveren, gingen wij op zoek naar een laagdrempelig en even flexibel alternatief, dat dezelfde doelstellingen kan realiseren en in de praktijk daarom meer en meer uit de schaduw van de maatschap treedt: de beheersvolmacht, in dit boek zorgvuldig juridisch en fiscaal gefileerd en hapklaar geserveerd.

Laat het smaken.

Mark DELBOO
Ariadne VAN DEN BROECK
september 2020

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
------------------------	---

Hoofdstuk 1.

De maatschap in essentie	1
---------------------------------------	---

Afdeling I. Begrip.....	1
-------------------------	---

Afdeling II. Instrument van vermogensplanning.....	2
--	---

Hoofdstuk 2.

Oprichting van de maatschap	5
--	---

Afdeling I. Partijen.....	5
---------------------------	---

§ 1. Het principe van meerhoofdigheid.....	5
--	---

§ 2. Hypothese van minderjarigheid.....	6
---	---

§ 3. Hypothese van wilsonbekwaamheid.....	7
---	---

Afdeling II. Notariële versus onderhandse oprichting.....	9
---	---

Afdeling III. Duur.....	9
-------------------------	---

Afdeling IV. Inbreng.....	10
---------------------------	----

§ 1. Aandachtspunten.....	10
---------------------------	----

§ 2. Bijkomende inbreng.....	12
------------------------------	----

§ 3. Fiscale gevolgen.....	14
----------------------------	----

Afdeling V. Aandeelhouderschap.....	16
-------------------------------------	----

§ 1. Stemrecht en winstverdeling.....	16
---------------------------------------	----

§ 2. Overdraagbaarheid van de aandelen.....	17
---	----

Hoofdstuk 3.

Bestuur van de maatschap	19
---------------------------------------	----

Afdeling I. Benoeming en ontslag van de zaakvoerder.....	19
--	----

§ 1. Benoeming van de zaakvoerder.....	19
--	----

§ 2. Ontslag van de zaakvoerder.....	20
--------------------------------------	----

§ 3. Aanstelling van een voorlopig bewindvoerder.....	21
---	----

Afdeling II. Bevoegdheden en aansprakelijkheid van de zaakvoerder.....	23
--	----

Afdeling III. Impact van minderjarigheid van een vennoot.....	24
---	----

Afdeling IV. Hypothese van wilsonbekwaamheid.....	26
---	----

§ 1. Wilsonbekwaamheid van een vennoot.....	26
---	----

§ 2. Wilsonbekwaamheid van de zaakvoerder.....	27
--	----

Afdeling V. Versterkte zeggenschap van de zaakvoerder.....	28
--	----

Hoofdstuk 4.

Vermogensplanning met een maatschap 31

Afdeling I. Combinatie maatschap en schenking.	31
§ 1. Doelstelling van controlebehoud	31
§ 2. Voorafgaandelijke oprichting vs. voorafgaandelijke schenking.	31
§ 3. Fiscaal misbruik?	34
§ 4. Schenkbelasting	44
Afdeling II. Schenking op maat.	47
§ 1. Schenking met inkomstenbehoud.	47
§ 2. Schenking in tweede graad.	56
§ 3. Behoud van de schenking in de familie	60
Afdeling III. Hypothese van minderjarigheid en wilsonbekwaamheid	61
§ 1. Minderjarigheid.	61
§ 2. Wilsonbekwaamheid.	62

Hoofdstuk 5.

Investerings met een maatschap 65

Afdeling I. Investing in onroerend goed.	65
§ 1. Bevoegdheid van de zaakvoerder	65
§ 2. Belang van de onderlinge aandelenverhouding	66
§ 3. Hypothese van minderjarigheid en wilsonbekwaamheid.	68
Afdeling II. Investing in een levensverzekering	69
§ 1. Verzekeringsrechtelijk.	70
§ 2. Fiscaalrechtelijk	71

Hoofdstuk 6.

Fiscale transparantie van de maatschap. 77

Afdeling I. Gevolgen voor de inkomsten van de maatschap.	77
Afdeling II. Gevolgen voor de VVPR <i>bis</i> -regeling	78
§ 1. VVPR <i>bis</i> in het kort	78
§ 2. Toepasselijkheid op aandelen ingebracht in een maatschap.	79
Afdeling III. Gevolgen voor de schenking van de aandelen van de maatschap	80
Afdeling IV. Gevolgen voor de verkoop van de aandelen van de maatschap	80
§ 1. Verkoop van de aandelen van een maatschap met roerend vermogen.	80
§ 2. Verkoop van de aandelen van een maatschap met onroerend vermogen.	80

Hoofdstuk 7.	
Verplichtingen voor de maatschap als onderneming	83
Afdeling I. Hervorming van het ondernemingsrecht	83
Afdeling II. Inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen	83
Afdeling III. Boekhoudkundige verplichtingen	84
Afdeling IV. Hoofdelijke aansprakelijkheid	88
Hoofdstuk 8.	
De maatschap en het UBO-register	89
Afdeling I. Principes	89
Afdeling II. Informatie in het UBO-register	91
Afdeling III. Toegang tot het UBO-register	92
Afdeling IV. Wijze en tijdstip van registratie	93
Hoofdstuk 9.	
Beëindiging van de maatschap	95
Afdeling I. Nietigheid van de maatschap	95
Afdeling II. Ontbinding van de maatschap	96
§ 1. Ontbinding van rechtswege	96
§ 2. Gerechtelijke ontbinding	97
§ 3. Partiële ontbinding	98
Hoofdstuk 10.	
De beheersvolmacht als alternatief voor de maatschap	101
Afdeling I. Inleiding	101
Afdeling II. Principe	101
§ 1. Definitie	101
§ 2. De beheersvolmacht vs. de onherroepelijkheid van de schenking	102
§ 3. De beheersvolmacht vanuit fiscaal oogpunt	103
Afdeling III. Regime	104
§ 1. Verplichtingen van de lasthebber	104
§ 2. Bevoegdheden van de lasthebber	105
Afdeling IV. Modaliteiten	106
§ 1. Onherroepelijke beheersvolmacht	106
§ 2. Exclusieve beheersvolmacht	108
Afdeling V. Hypothese van minderjarigheid, wilsonbekwaamheid en overlijden	109
§ 1. Hypothese van minderjarigheid	109
§ 2. Hypothese van wilsonbekwaamheid	112
§ 3. Hypothese van overlijden	113

Afdeling VI. Praktische uitwerking	114
§ 1. Afzonderlijk of als last in de schenkingsakte	114
§ 2. Onderhands of notarieel	114
§ 3. Aandacht voor de kwalificatie als georganiseerde onverdeeldheid	115

Hoofdstuk 11.

Besluit	117
--------------------------	------------

Afdeling I. De maatschap	117
------------------------------------	-----

Afdeling II. De beheersvolmacht	120
---	-----